

REGION | **MALOJA**
REGIUN | **MALÖGIA**
REGIONE | **MALOJA**

Statüts

Regiun Malögia

I. Disposiziuns generelas

Artichel 1

Nom, sedia e düreda

¹ La regiun Malögia es üna corporaziun dal dret public chantunel cun egna personalited giuridica i'l sen da l'art. 71 da la constituziun dal chantun Grischun.

² Il sez da la regiun es a Samedan.

³ La regiun es concepida per üna düreda illimitada.

Artichel 2

Vschinaunchas da la regiun

Vschinaunchas da la regiun sun las vschinaunchas politicas attribuidas a la regiun tenor la ledscha davart la divisiun dal chantun Grischun in regiuns, nempe:

Bever, Bregaglia, Celerina/Schlarigna, La Punt Chamues-ch, Madulain, Puntraschigna, Samedan, S-chanf, Sils i.E./Segl, Silvaplana, San Murezzan, Zuoz

Artichel 3

Linguas uffielas

La regiun es plurilingua. Linguas uffielas sun il tudasch, il taliaun e'l rumauntsch (puter). La regiun resguarda las linguas uffielas in möd adequat. Ella ho da s'ingascher, cha vegn fat adöver da las linguas uffielas in cas da publicaziuns, i'l contact cun personas privatas, in occasiun da rapreschantaziuns e tar protocols.

Artichel 4

Oget e scopo

¹ Ils statüts reglan essenzielmaing ed i'l ram da las prescripziuns leghelas l'organisaziun da la regiun scu eir las incumbenzas e cumpetenzas da las autoriteds da la regiun.

² Lur intenziun es quella d'attribuir cleramaing las cumpetenzas scu eir da regler cler e net las proceduras da decisiun.

Artichel 5

Incumbenzas
a) In generel

¹ La regiun Malögia serva ad accumplir in möd efficazi las incumbenzas da las vschinaunchas da la regiun ed a trer decisiuns cumünaivlas impegnativas in fats regiunels chi la vegnan attribuidas dal chantun u da las vschinaunchas da la regiun.

² Üngüna vschinauncha da la regiun nun es oblieda da deleger a la regiun l'evasiun d'ün'incumbenza regiunela, scha que nun es prescrit tres il dret surordino.

Artichel 6

b) In detagl

¹ A basa dal dret chantunel ho la regiun d'evader las seguaintas incumbenzas:

- Svilup dal territori (planisaziun directiva regiunela) tenor art. 18 LPTGR
- Protecziun d'iffaunts e creschieus (assistenza professiunela)
- Fats dal stedi civil (uffizi dal stedi civil)
- Fats da scussiun e fallimaint (uffizi da scussiun e fallimaint)
- Administraziun dals archiv circuitels confuorm a l'art. 3 da la ledscha da divisiun chantunela
- Ulteriuras incumbenzas a norma da la legislaziun speciela respectiva dal chantun

² Las vschinaunchas da la regiun haun decis cha las seguaintas incumbenzas cumünelas sajan incumbenzas regiunelas ed autoriseschan la regiun da gnir potenzielmaing activa in merit:

- Alluntanamaint da las immundizchas
- Uffizi da cudesch fundiari
- Servezzan social regiunel
- Svilup regiunel
- Promoziun da la cultura illa regiunⁱ
- Construcziun e gestiun d'ün center regiunel da sport sün glatschⁱⁱ

³ Las incumbenzas vegnan delegedas tres cunvegnas da prestaziun. Obliedas sun exclusivmaing las vschinaunchas respectivas.

⁴ La cumpetenzza per decider davart la delegaziun d'incumbenzas as drizza tenor las cumpetenzas respectivas illa singulas vschinaunchas.

Artichel 7

Egualited da las schlattas

Denominaziuns da persunas, funcziuns e professiuns in quists statüts as refereschon a tuottas duos schlattas, premiss chi nu resulta ünguott'oter our dal sen dals statüts.

II. Organs

1. In generel

Artichel 8

Organs

Ils organs da la regiun sun:

- La totalited dals abitants da la regiun cun dret da vuscher
- La conferenza dals presidents (CP)
- La cumischiun da gestiun

Artichel 9

Motivs d'exclusiun e da piglier s-chüsa

Il motivs d'exclusiun e da piglier s-chüsa as drizzan confuorm al sen tenor la ledscha da vschinaunchas dal chantun.

Artichel 10

Protocols

¹La conferenza dals presidents e las cumischiuns scrivan ün protocol davart lur trattativas e decisiuns.

²Il protocol da la conferenza dals presidents vain consegnu a las vschinaunchas da la regiun, independentamaing da l'approvaziun tenor l'alineia 3, per regla infra duos eivnas zieva la tschanteda.

³Il protocol vain approvu in occasiun da la prosma tschanteda e suot-tascrit dal president e da l'actuar.

⁴A vain publicho ün protocol da decisiuns.

2. Cumpetenzas

Artichel 11

Persunas cun dret da vuscher da las vschinaunchas da la regiun

¹Las persunas cun dret da vuscher da las vschinaunchas haun las seguaintas cumpetenzas:

1. Decreter e modifier il statüts
2. Decider davart progets, cunter ils quêls es reuschieu il referendum facultativ
3. Decider davart progets e fatschendas chi vegnan suottamiss da la conferenza dals presidents per trer üna decisiun
4. Decider davart iniziativas i'l ram dal champ da cumpetenzza
5. Decider davart expensas unicas da passa CHF 250'000 chi nu figüran i'l preventiv
6. Decider davart expensas periodicas da passa CHF 50'000 chi nu figüran i'l preventiv.

²Il statüts paun attribuir ulteriuras incumbenzas a las persunas cun dret da vuscher.

³Modificaziuns dals statüts in que chi riguarda il scopo da la regiun (art. 4) e las incumbenzas da la regiun (art. 6) drouvan l'approvaziun da la magiurited da las vschinaunchas da la regiun.

⁴Per otras decisiuns es necessaria la magiurited dals votants.

Artichel 12

Conferenza dals presidents

¹ La conferenza dals presidents es cumpetenta per:

1. Designer al president ed a sieu substitut
2. Tscherner cumischius, gruppas da lavur u da proget e sumgiain-tas
3. S'ocuper d'eventuelas incumbenzas d'impurtanza regiunela
4. Conclüder cunvegns da prestaziun cun las vschinaunchas da la regiun e cun terzas personas
5. Decreter Disposiziuns executivas per accumpilir las incumbenzas delegedas
6. Approver il quint annual, il preventiv (incl. il plan da plazzas) e'ls credits d'impegn scu eir il rapport da la cumischium da gestiun. L'approvaziun dal preventiv e dal quint annual vain fatta cun la re-salva dal referendum facultativ confuorm a l'art. 26 al. 1
7. Decider davart expensas unicas fin a CHF 250'000; cun la re-salva cha expensas da passa CHF 50'000 sun suottamissas al referendum facultativ confuorm a l'art. 26 al. 1
8. Decider davart expensas periodicas fin a CHF 50'000; cun la re-salva cha expensas da passa CHF 25'000 sun suottamissas al referendum facultativ confuorm a l'art. 26 al. 1
9. Deleger incumbenzas da la regiun a terzas personas
10. Decider davart cooperaziuns cun otras regiuns ed organisaziuns
11. Declarer la validited d'iniziativas regiunelas
12. Numner als uffizants da stedi civil zieva l'approvaziun preliminarera tres l'autorited da survagliaunza chantunela, designer al mneder da l'uffizi e regler la substituziun
13. Numner a l'uffiziant da scussiun e fallimaint scu eir a sieu substi-tut
14. Numner al mneder da l'uffizi da l'assistenza professiunela scu eir a sieu substitut
15. Decider davart ün plaunt per executar üna cundiziun chi'd es i'l interess public in cas da la donaziun confuorm a l'art. 246 DO
16. Proposta al chantun per la tscherna d'ün notar regiunel
17. Deleghr incumbenzas al secretariat, premiss cha que as tratta be d'activiteds administrativas
18. Rappreschanter la regiun vers inour; proteger ils interess da la re-giun vers inour e vers inaint
19. Tscherner al mneder dal secretariat scu eir a l'ulteriur persunel dal secretariat
20. Tscherner a l'ulteriur persunel da la regiun
21. Administrer la faculted da la regiun
22. Decider davart fer process, cunvegns da cumpromiss e ra-preschantanzas avaunt il tribunal
23. Dispuoner ed executar tschernas e votaziuns in fatschendas re-giunelas

² La conferenza dals presidents ho ultra da que tuot las cumpetenzas chi nu sun attribuidas ad ün oter organ tres dret surordino u tres il dret da la regiun.

Artichel 13

Parsura da la conferenza dals presidents

¹ Il parsura da la conferenza dals presidents maina la conferenza dals presidents.

² El es respunsabel per la realisaziun da las decisiuns da la conferenza dals presidents e survaglia la lavur dal secretariat.

³ El ho – insembel cul mneder dal secretariat – la suottascripziun collectiva a duos. In cas d'absenza suottascriba sieu substitut.

Artichel 14

Secretariat

¹ Il secretariat evada las incumbenzas operativas da la regiun e maina in speziel las finanzas e la contabilted. El metta a disposiziun basas da decisiun per mauns da la conferenza dals presidents ed executescha decisiuns.

² Cunter ün'indemnisaziun chi cuverna las spaisas po il secretariat evader incumbenzas da vschinaunchas da la regiun u da terzas persunas, premiss ch'el posseda las cugnuschentschas e'l persunel per fer que.

³ Il secretariat vain mno d'ün mainagestiun. El piglia part cun vusch consultativa a las radunanzas dals presidents e scriva il protocol.

⁴ Il mneder dal secretariat es suottamiss directamaing al parsura da la conferenza dals presidents.

⁵ Il secretariat ho ultra da que las seguaintas incumbenzas:

1. Preparer las fatschendas per mauns da la conferenza dals presidents
2. Preparer il preventiv e'l quint annuel per mauns da la conferenza dals presidents
3. Executer las decisiuns da la conferenza dals presidents
4. Surder incumbenzas i'l ram da l'egen champ da cumpetenzas
5. Inoltrer dumandas per contribuziuns e subvenziuns.

Artichel 15

Cumischiun da gestiun

La cumischiun da gestiun examinescha annuelmaing la gestiun e la contabilted e rapporta in scrit per mauns da la conferenza dals presidents. Il rapport d'examinaziun es da publicher adequatamaing illas vschinaunchas da la regiun.

IV. Votaziuns illas vschinaunchas da la regiun

Artichel 16

Dret decisiv

Il dret da vuscher dals abitants da las vschinaunchas da la regiun i'l champ da cumpetenzza confuorm a l'art. 11 al. 1 as drizza tenor las disposiziuns relativas da la vschinauncha actuela da domicil.

Artichel 17

Procedura

¹ In mincha vschinauncha da la regiun vain que vuscho il medem di davart üna fatschenda. A po gnir vuscho per charta e/u a l'urna.

² La regiun trametta a las vschinaunchas da la regiun las missivas, las cedlas da vuscher ed eventuela ulteriura documentaziun cumplementera almain tschinch eivnas aunz il termin da la votaziun.

³ Per quaunt cha quists statüts nu cuntegnan üngüna regulaziun, as drizza la procedura tenor las Disposiziuns respectivas da la vschinauncha da domicil. Subsidiarmaing vela la ledscha davart ils drets politics i'l chantun Grischun culs decrets executivs respectivs.

⁴ La pussibilted da la votaziun electronica as drizza tenor la regulaziun chantunela respectiva per votaziuns a l'urna sül s-chelin cumünel.

III. Cumposiziun ed organisaziun da las autoriteds regiunelas

1. Conferenza dals presidents

Artichel 18

Cumposiziun

La conferenza dals presidents as cumpuona dals presidents cumünels. In cas d'impedimaint stögljan els gnir rimplazzos d'ün oter commember da la suprastanza cumünela respectiva.

Artichel 19

Convocaziun

¹ La conferenza dals presidents as raduna sün invid dal parsura.

² L'invid succeda per regla almain 14 dis ouravaunt ed infurmescha almain davart il lö, il temp e las tractandas.

³ Minch'an haun lö almain duos tschantedas da la conferenza dals presidents.

⁴ In cas da bsögn convochescha il parsura ulteriuras conferenzas dals presidents. El es oblio da fer quetaunt, scha almain 3 vschinaunchas u 3 commembers da la conferenza dals presidents pretendan que.

⁵ Las tschantedas da la conferenza dals presidents sun publicasⁱ.

⁶ Il public po gnir exclus per motivs d'interess publics importants u per motivs d' interess privats degns da protecziun. Davart la dumanda, sch'üna tractanda dess gnir deliberada cun exclusiun dal public, decida per finir la conferenza dals presidents davous portas serredasⁱ.

Artichel 20

Dret da vuscher e da tscherner

¹ Mincha vschinauncha da la regiun fin a 1'000 abitants dispuona d'üna vusch. Per ulteriurs 1'000 abitants u üna part da que survain la vschinauncha da la regiun üna vusch supplementera. Üna singula vschinauncha da la regiun nu po dispuoner da dapü vuschs cu tuot las ulteriuras vschinaunchas da la regiun insembel.

² Las vuschs cumünelas rapreschantedas vegnan valütedas a maun da la quantited d'abitants (populaziun residenta) tenor l'ultima dom-braziun dal pövel disponibla STATPOP.

Artichel 21

Decisiuns davart fatschendas

¹ Mincha conferenza dals presidents chi vain convocheda confuorm a l'uorden es abla da decider.

² A vain per regla vuscho aviertamaing.

³ 3 commembers da la conferenza dals presidents paun pretender la votaziun secreta (in scrit).

⁴ A decida la magiurited simpla da las vuschs rapreschantedas. In cas da parited da vuschs vela üna fatschenda scu refüsedas.

⁵ La decisiun vain tratta be dals rapreschantants da quellas vschinaunchas chi haun approvo la delegaziun da las incumbenzas respectiva.

⁶ In cas excepziunels po la conferenza dals presidents eir trer decisiuns circularas. Quistas stögljan esser unanimas. Ellas vegnan fixedas i'l protocol da la prosma tschanteda.

Artichel 22

Tschernas

¹ Mincha conferenza dals presidents chi vain convocheda confuorm a l'uorden es abla da tscherner.

² A vain per regla tschernieu aviertamaing.

³ Sün proposta dal parsura paun las tschernas cumplessivas gnir fat-tas in globo, schi nu staun a disposiziun dapüs candidats cu sezs disponibels.

⁴ 3 commembers da la conferenza dals presidents paun pretender la tscherna secreta (in scrit). A decida in mincha cas la magiurited simpla da las vuschs dedas. In cas da parited da vuschs decida la sort.

2. Cumischiun da gestiun

Artichel 23

Cumposiziun, düreda d'uffizi, delegaziun a terzas personas

¹ La cumischiun da gestiun as cumpuona da trais commembers da las cumischiuns da gestiun da las vschinaunchas da la regiun, ma els stöglan fer part da las cumischiuns da gestiun da trais differentas vschinaunchas. Ella as constituescha s'vess.

² La düreda d'uffizi s'amunta a quatter ans. La perioda d'uffizi maximela importa 12 ans.

³ Sch'ün commember da la cumischiun da gestiun sorta da la cumischiun düraunt sia perioda d'uffizi, vain fatta üna tscherna substitutiva. Il commember nouvelet da la cumischiun da gestiun surpiglia la perioda d'uffizi dal commember chi sorta.

⁴ La cumischiun da gestiun involvescha ad experts externs, in perincletta cun la conferenza dals presidents, per la revisiun da quints i'l sen pü stret.

3. Cumischiuns

Artichel 24

Cumposiziun, incumbenzas, respunsabilitad, cumpetenzas

La cumposiziun da cumischiuns scu eir lur incumbenzas, respunsabilitad e cumpetenzas vegnan fixedas i'l ram da reglamaints speciels respectivmaing d'üna decisiun da la conferenza dals presidents.

V. Drets politics

Artichel 25

Dret d'iniziativa

¹ Las personas cun dret da vuscher da las vschinaunchas da la regiun haun il dret d'iniziativa per fatschendas da lur champ da respunsabilitad tenor art. 11. Ün'iniziativa stu esser suottascritta d'almain 400 personas cun dret da vuscher.

² Per las medemmas fatschendas paun eir almain 3 vschinaunchas fer ün'iniziativa.

Artichel 26

Dret da referendum

¹ Decisiuns da la conferenza dals presidents chi pertuochan il preventiv e'l quint annuel scu eir expensas unicas u periodicas chi nu sun aint il preventiv confuorm a l'art. 12 sun suottamissas al referendum facultativ. Quistas decisiuns sun da comunicher a las vschinaunchas da las regiuns.

² Decisiuns chi sun suottamissas al referendum facultativ vegnan publichedas i'ls organs da publicaziun officiels da las vschinaunchas da la regiun, rinviand al referendum facultativ ed a la scadenza dal termin dal referendum.

³ Il termin dal referendum s'amunta a 90 dis, quinto a partir dal di da la publicaziun da la decisiun.

⁴ Il referendum vela scu reuschieu, scha 400 abitants cun dret da vuscher da las vschinaunchas da la regiun haun suottascrit ün referendum.

⁵ Per las medemmas fatschendas paun eir almain 3 vschinaunchas fer ün referendum.

VI. Dret dal persunel e da prevenziun

Artichel 27

Dret dal persunel e da prevenziun

Scha la regiun nu decretescha üngünas disposiziuns specielas vela il dret dal persunel e da prevenziun chantunel.

VII. Cunvegns da prestaziun, finanzas e reporting

Artichel 28

Cunvegns da prestaziun

¹ Üna cunvegna da prestaziun düra per regla 4 ans al minimum e 7 ans al maximum.

Il pü tard 12 mais aunz la scadenza da la cunvegna da prestaziun vain trattada la stipulaziun d'üna nouva cunvegna da prestaziun u la prolungaziun da la cunvegna da prestaziun existenta. Üna cunvegna da prestaziun da düreda limiteda po eir gnir collieda cun üna prolungaziun automatica per la medemna düreda u per üna düreda pü cuorta chi vain applicheda, sch'üngün partieu (vschinauncha da la regiun respectivmaing terzas personas u regiun) nu sdisch giò, observand ün termin da 12 mais aunz la scadenza da la düreda limiteda.

² Üna cunvegna da prestaziun po eir esser illimiteda. Per regla la po desdir mincha vschinauncha da la regiun il pü bod zieva 4 ans in scrit per la fin da l'an chalendar, cun ün termin da desditta da 12 mais. Sch'üna vschinauncha da la regiun sdisch giò, ho la regiun da sia vart il dret da desdir infra 30 dis las cunvegns da prestaziun stipuledas cun otras vschinaunchas da la regiun per la listessa incumbenza.

Artichel 29

An da gestiun,
renda quint

¹ L'an da gestiun correspuonda a l'an chalendar.

² La facturaziun as drizza confuorm al sen tenor la ledscha da finanzas dal chantun Grischun.

Artichel 30

Preventiv, plan da finanzas

¹ La cumischiun cumpetenta suottametta a la conferenza dals presidents annuelmaing ün preventiv per l'an chi vain ed ün plan da finanzas successiv pels trais ans seguaints.

² La conferenza dals presidents approuva il preventiv fin la fin da settember da l'an precedaint e piglia cugnuschentscha dal plan da finanzas.

Artichel 31

Quint annuel, rapport da gestiun

¹ La cumischiun cumpetenta suottametta a la conferenza dals presidents il pü tard fin la fin da gün il quint annuel e'l rapport da la cumischiun da gestiun.

² In ün rapport da gestiun accessibel a la publicited do la cumischiun cumpetenta fin il pü tard la fin d'avrigl pled e fat davart la gestiun da l'an passo.

Artichel 32

Finanziaziun

¹ La regiun as finanziescha tres

- Contribuziuns da las vschinaunchas, dal chantun e da la confederaziun
- Taxas ed oters richevs
- Contribuziuns da deficit da las vschinaunchas da la regiun
- Onuraris da lavuors per incumbenza.

² Ils onuraris da lavuors per incumbenza correspuondan a las tariffas üsitedas da l'economia privata. Il medem vela per taxas ed oters richevs (p. ex. entredgias da fits).

Artichel 33

Contribuziuns da las
vschinaunchas

¹ Las vschinaunchas da la regiun pejan üna taxa da basa vi da las spaisas directas da la regiun. Quella vain calceda per la mited a norma dal richev da las impostas sül guadagn e sün la faculted da persunas natürelas e da las impostas sül guadagn e sül chapitêl da persunas giuridicas tenor la taxaziun d'impostas chantunela per la perioda d'impostas precedainta a l'an da gestiun, e per l'otra mited in proporziun da la quantited dals abitants (populaziun residenta) tenor l'ultima dombraziun dal pövel disponibla STATPOP. Per tuot las ulteriuras spaisas vela medemmamaing quista clev, per quaut cha la cunvegna da prestaziun nu definescha ün'otra clev.

² Scha'l quint annuel ho ün deficit chi nu po gnir cuverno our da la faculted da la regiun, equaliseschan las vschinaunchas da la regiun quist deficit. A vela la clev da repartiziun confuorm a l'al. 1. eventuels suravaunzs vegnan restituieus a las vschinaunchas tenor la medemma clev.

³ Champs d'incumbenzas confuorm a l'art. 6 al. 2 cun egen quint dals cuosts vegnan finanzios directamaing da las vschinaunchas da la regiun partecipedas tres üna clev da repartiziun chi stu gnir fixeda.

⁴ In cas cha na tuot las vschinaunchas da la regiun nun haun delegio ün'incumbenza a la regiun, ho la regiun da pisserer chi vegnan agravedas be las vschinaunchas da la regiun, per las quelas ella evada l'incumbenza.

Artichel 34

Responsabilitèd

Pels obligs da la regiun es responsabla in prüma lingia la faculted da la regiun. In seguonda lingia vela la responsabilitèd proporziunela da las vschinaunchas da la regiun. A vela la clev da repartiziun confuorm a l'art. 33 al. 1.

VIII. Survagliaunza dal stedi e mezs leghels

Artichel 35

Survagliaunza dal
stedi

La survagliaunza dal stedi sur da la regiun as drizza tenor il dret chantunel.

Artichel 36

Mezs leghels

In cas da cuntaisas traunter la regiun e vschinaunchas da la regiun, vschinaunchas da la regiun traunter pêr in fats da la regiun scu eir traunter la regiun ed abitants da las vschinaunchas da la regiun velan ils mezs leghels ordinaris confuorm al dret chantunel.

IX. Revisiun dals statüts

Artichel 37

Revisiun dals statüts

¹ Quists statüts paun gnir suottamiss da tuot temp ad üna revisiun parziela u cumplexsiva.

² Las modificaziuns dals statüts sun da suottametter a la regenza per l'appruvaziun.

X. Disposiziun finela

Artichel 38

Vigur

Quists statüts sun gnies decis da las 12 vschinaunchas da la regiun ed appruvos da la regenza dal chantun Grischun. Els aintran in vigur culs 1. schner 2016.

In cas da dubi vela la versiun tudas-cha.

ⁱ Integro confuorm a la decisiun dal pövel dals 10 gün 2018

ⁱⁱ Integro confuorm a la decisiun dal pövel dals 10 favrer 2019